

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanunun Yürürlükten Kaldırılması ile Çalışanların Ana Para ve Nema Alacaklarının Tasfiyesi ve Telgraf ve Telefon Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz

Saygılarımızla.

Ali Rahmi BEYRELİ

Bursa Milletvekili

2.- Hayati KORKMAZ	Bursa Milletvekili
3.- Fahrettin GÜLENER	Bursa Milletvekili
4- Ali ARABACI	Bursa Milletvekili
5- Orhan OCAK	Bursa Milletvekili
6.- Nazif TOPALOĞLU	Muğla Milletvekili
7.- Melda BAYER	Ankara Milletvekili
8.- Ahmet ARKAN	Kocaeli Milletvekili
9.- Zeki SEZER	Ankara Milletvekili
10.- Mustafa VURAL	Antalya Milletvekili
11.- Emin KARAA	Kütahya Milletvekili
12.- Ertuğrul KUMCUOĞLU	Aydın Milletvekili
13.- N.Kemal ATAHAN	Hatay Milletvekili
14.- Numan GÜLTEKİN	Balıkesir Milletvekili
15.- Oğuz AYGÜN	Ankara Milletvekili
16.- Yücel ERDENER	İstanbul Milletvekili
17.- Turhan İMAMOĞLU	Kocaeli Milletvekili
18.- Şenel KAPICI	Samsun Milletvekili
19.- Süleyman YAĞIZ	İstanbul Milletvekili
20.- Masum TÜRKER	İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

1988 Yılında başlatılan Zorunlu Tasarruf Uygulaması'nın, o zaman ki başlıca amaçlarından biri, maaşlarından kesinti yapılarak, belli oranda da işveren katkısı sağlanarak, çalışanların Devlet eliyle tasarrufa yönlendirilmesi idi. Bu tasarrufların bir fonda toplanarak, en iyi şekilde değerlendirilmesi öngörülmüş idi. Bu uygulamanın bir diğer amacı da kamuya sıcak para girişi sağlamak, toplanan paraları ekonominin gereksinimi yönünde kullanmak idi. Yani hem çalışanların hem de Devlet'in karşılıklı çıkarları söz konusuydu.

Ancak zaman içinde bu uygulama ile toplanan para, ekonominin gerçek gereksinimlerinde değil, bir türlü kısılamayan aşırı kamu harcamaları ve kamu açıklarının finansmanında kullanıldı. Dolayısıyla ekonomik olarak değerlendirilemedi, bunun sonucu olarak da sürekli düşük nemalandırıldı.

Bu durumda çalışanlar iki kere mağdur edilmiş oldular. Birincisi, maaşlarından istemleri dışı yapılan kesintiyle hak kaybına uğradılar, ikinci olarak da, bu kesintiler enflasyonun ve diğer yatırım araçlarının getirilerinin çok altında değerlendirildi. Dolayısıyla çalışanlar bir anlamda Devlet tarafından aldatılmış oldular.

Anayasasında "Sosyal Hukuk Devleti" hükmü yazılı olan bir Devlet'e yakışmayan bir durumla karşı karşıya kalındı. Devlete karşı bir güvensizlik doğdu. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, ne olursa olsun, bugüne kadar ki yaptıkları ile bu güvensizliği hak etmemiştir. Ancak ortada da bir gerçek vardır, çalışanların yaklaşık 7 katrilyon TL parası kamunun kullanımındadır ve ne olacağı, nasıl geri ödeneceği belli değildir. Şimdi sayıları milyonları aşan çalışanların Devlettten beklentisi bu mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesidir.

Ayrıca, bu beklentinin karşılanması sosyal-hukuk devleti olmanın da bir gereğidir. Unutulmamalıdır ki, toplumsal barışın ve iç huzurun sağlanması, devletin vatandaşlarına verdiği sözlere sadık kalması ile doğru orantılıdır.

Bilindiği gibi 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu, ülkemizde işgücü maliyeti yüksekliğini göz önünde bulundurarak, işçi ve işveren kesimine yeni sigorta dolayısıyla ek bir yük getirilmemesi için Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair 9/3/1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanun uyarınca yapılan kesintilerin Haziran 2000 tarihinden itibaren kesilmesini durdurmuştur.

Ancak, 3417 sayılı Kanunun diğer hükümlerinin yürürlükte kalması dolayısıyla çalışanlar adına fonda birikmiş olan ana para ve nema alacakları tasfiye edilememiştir. Bu ise, bir taraftan çalışanların haklı yakınmalarına yol açmakta, diğer taraftan borcun belli bir takvime bağlayarak ödememesi de Devlete olan güven duygusunu sarsıcı nitelik taşımaktadır.

Hazırlanan Kanun teklifi ile, 3417 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması sonucu çalışanlar adına Fonda birikmiş olan ana para ve nemaların tasfiyesi konusunda hak sahiplerine tercihte bulunma olanağı getirilmektedir;

1. Dileyenler alacaklarını 18, 24 veya 30 ay vadeli devlet tahvilleri ya da aynı vadeler itibarıyla açtırılacak vadeli mevduat hesabı şeklinde alabilecekler,
2. Dileyenler emeklilik hizmetinden saydırabilecekler,
3. Dileyenler ise Türk Telekom hisseleri alabileceklerdir. Türk Telekom hisseleri verilmek suretiyle, sınıai mülkiyetin tabana yayılmasına adım atılmış olacaktır. Böylece çalışanların hisse senetleri üzerinde diledikleri şekilde tasarrufta bulunmalarına imkan sağlanmış olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 – 3417 sayılı kanunun yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 2- Madde ile, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 17 nci maddesinde değişiklik yapılarak, özelleştirilecek Türk Telekomünikasyon A.Ş. hisselerinin yeteri kadarının, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanunun yürürlükten kaldırılması nedeniyle Devletin çalışanlara olan borcunun tasfiye edilmesinde kullanılması ve bu suretle geçmiş kayıplarının da giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3 - 3417 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması sonucu çalışanların Fonda biriken ana para ve nemalarının tasfiyesinde çalışanlara tercih hakkı getirilmekte; dileyenlere sermaye piyasasında dalgalanmalara yol açmayacak şekilde bir yıl içinde Bakanlar Kurulunca belirlenecek zamanlarda olmak üzere Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi hisseleri verilmesi, dileyenlere emekliliklerinde değerlendirilmek üzere maddede belirtildiği şekilde hesaplanan sürelerin fiili hizmetlerine ilave edilmesi ve dileyenlere de 18, 24 veya 30 ay vadeli devlet tahvili verilmesi ya da aynı vadeler için mevduat hesabı açılması öngörülmektedir.

Madde 4 - Yürürlük maddesidir.

Madde 5 - Yürütme maddesidir.

**ÇALIŞANLARIN TASARRUFA TEŞVİK EDİLMESİ VE BU TASARRUFLARIN
DEĞERLENDİRİLMESİNE DAİR KANUNUN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI
İLE ÇALIŞANLARIN ANA PARA VE NEMA ALACAKLARININ TASFİYESİ VE
TELGRAF VE TELEFON KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 9.3.1988 tarihli ve 3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2.- 4.2.1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun Ek 17 nci maddesine, son fıkradan sonra gelmek üzere, aşağıdaki fıkra eklenmiştir;

Bu kanun hükümlerine göre özelleştirilecek hisselerden yeteri kadarı, 9.3.1988 tarih ve 3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun uyarınca çalışanların alacağı olan ana para ve nemaların tasfiyesinde kullanılır."

MADDE 3.- 3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun kapsamında olup da biriken alacaklarını almamış olanlar, çalışmakta oldukları kurum, kuruluş veya işyerine bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde verecekleri dilekçelerle, alacaklarının;

- a) Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi hissesi verilmek,
- b) 3417 sayılı Kanun kapsamında geçen her tam yıl için ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak geçen hizmet sürelerine iki ay ilave edilmek,
- c) Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası nezdinde on sekiz, yirmi dört veya otuz aylık vadeli mevduat hesabı açtırılmak,
- d) On sekiz, yirmi dört veya otuz aylık devlet tahvilleri verilmek,

suretiyle tasfiye edilmesini isteyebilirler. Birden fazla tercih yapılamaz. Belirlenen süre içinde tercihte bulunmayanların alacaklarını Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi hissesi olarak almak istedikleri kabul edilir.

Birinci fıkranın (b) bendine göre tercihte bulunanların alacakları ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna aktarılır. Hesaplanan ilave hizmet süreleri; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar bakımından askerlik borçlanmasına ilişkin hükümler çerçevesinde değerlendirilir. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar bakımından ise Emekli Sandığına tabi olarak geçen hizmetlerine eklenir, ancak bu süreler emekli ikramiyesinin hesaplanmasında dikkate alınmaz ve intibaklarında değerlendirilmez.

Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası nezdinde açılacak vadeli mevduat hesaplarından; on sekiz ay vadeli mevduat hesaplarına 270'er günlük dönemler halinde, yirmi dört ay vadeli mevduat hesaplarına altışar aylık dönemler halinde, otuz ay vadeli mevduat hesaplarına da üçer aylık vadeler halinde faiz ödemesi yapılır.

Faizlerin hesabında; bu Bankanın 270 gün, altı ay ve üç ay için diğer işlemlere uyguladığı faiz oranları dikkate alınır. Ancak, altışar aylık ödemeyi öngören vadeli hesaplara altı ay için belirlenen faiz oranlarına 12 puan, üçer aylık ödemeyi öngören vadeli hesaplara da üç ay için belirlenen faiz oranına 25 puan ilave edilir. Ana para ödemeleri on sekiz, yirmi dört ve otuz aylık vadelerin sonunda yapılır.

On sekiz aylık devlet tahvillerine dokuzar aylık vade sonlarında yıllık tüketici fiyat endeksi oranında faiz ödenir, ana para ödemesi vade sonunda yapılır. Yirmi dört aylık devlet tahvillerine altışar aylık vade sonlarında yıllık tüketici fiyat endeksine on puan eklenmek suretiyle faiz ödenir, ana para ödemesinin yarısı on ikinci ayın sonunda diğer yarısı da yirmi dördüncü ayın sonunda yapılır. Otuz aylık devlet tahvillerine üçer aylık vade sonlarında yıllık tüketici fiyat endeksine otuz puan eklenmek suretiyle faiz ödenir, ana para ödemesinin onda üçü dokuzuncu ayın sonunda, onda dördü yirmi birinci ayın sonunda, geri kalan onda üçü de otuzuncu ayın sonunda yapılır.

3417 sayılı Kanun kapsamındaki kurum, kuruluş ve işyerleri, tercihleri dikkate alarak ayrı ayrı düzenleyecekleri listelerde hak sahipleri ile bunların anılan Kanundan yararlanma sürelerini ve adlarına kesilmiş bulunan kesinti ve devlet veya işveren katkısı toplamalarını gösterirler ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen altmış günün sonuna kadar, Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası Genel Müdürlüğüne gönderirler.

Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Hazine Müsteşarlığı ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla hesaplanacak nema ve tahakkuk ettirilmesi gereken her türlü alacakları da dikkate alarak hak sahiplerinin kesin alacak miktarlarını bu Kanunun yürürlüğünü izleyen doksan günün sonuna kadar tespit ederek;

- a) Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi hissesi almak isteyenlerin listesini Özelleştirme İdaresi Başkanlığına,
- b) Emeklilik hizmetlerine ilave edilmesini isteyenlerin 3417 sayılı Kanundan yararlanma sürelerini gösterir listeleri ilgili sosyal güvenlik kuruluşlarına,
- c) Devlet tahvilleri verilmesini isteyenlerin vadeler itibarıyla düzenlenen listelerini Hazine Müsteşarlığına,

gönderir; vadeli mevduat hesabı açtırmak isteyenler için de gerekli hesapları açar.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı sermaye piyasasında dalgalanmalara yol açmayacak şekilde hak sahiplerine alacakları karşılığında hisselerini Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde üç partide verir. Hisse senetleri verilene kadar geçecek dönemler için, hak sahiplerinin henüz hisse senedi verilmemiş alacaklarına bekleme süreleri dikkate alınarak yıllık tüketici fiyat endeksine yüzde beş oranı eklenmek suretiyle hesaplanacak faiz miktarı ile hisse olarak değerlendirilemeyecek miktarlar Hazinece ödenir.

Devlet tahvilinin ilgililere teslimine kadar vadesi geçmiş olan tahvil faiz ödemeleri tahvillerin teslimi sırasında ödenir.

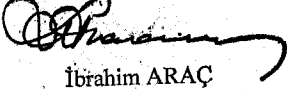
Tasarrufu Teşvik Hesabına çalışanlar adına yatırılması gerektiği halde yatırılmayan miktarlar için de bu madde hükümlerine göre işlem yapılır, ancak bu miktarların karşılığı sorumlu işverenlerden yasal faizi ile birlikte tahsil edilir.

Bu Kanun yürürlüğe girdikten sonra tercihlerini kullanmadan ya da tercihleri doğrultusunda işlem yapılmadan önce emekli olan ya da ölen hak sahipleri ile kanuni mirasçıları hakkında diledikleri takdirde bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 3417 sayılı Kanuna göre işlem yapılır.

MADDE 4.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aşlı gibidir

İbrahim ARAÇ
Kanunlar ve Kararlar Müdürü